

ශ්‍රී ලංකා 1 :50,000 භූ ලක්ෂණ පිතියම් කියවීම

භූගෝල විද්‍යාව

09 ශ්‍රේණිය

5 පාඩම

M.රමිශා මාහර

කෑ / දෙහි / මියනවිට කණිෂ්ඨ විද්‍යාලය

දැරණියගල

- භූමියේ ස්වභාවිකව නිර්මාණය වූ ලක්ෂණ ද මිනිසාගේ මැදිහත්වීමෙන් නිර්මාණය වූ ලක්ෂණ ද මෙමඟින් නිරූපණය කෙරේ.
- මෙම ලක්ෂණ නිරූපණයට වර්ණ, අක්ෂර ,සංකේත හා අංක භාවිතා කර ඇත.
- පොළොන්නලයේ විවිධ ලක්ෂණ මෙම සිතියම් මඟින් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

භූ ලක්ෂණ සිතියම්

- ▶ කිසියම් ප්‍රදේශයක භූ දර්ශනය අධ්‍යයනයට භූ ලක්ෂණ සිතියම් ඉතා වැදගත් වේ.

භූ ලක්ෂණ සිතියමක දක්නට ලැබෙන ලක්ෂණ

භෞතික ලක්ෂණ

- ▶ ජලවහනය
- ▶ වෙරළ ලක්ෂණ
- ▶ ස්වභාවික වෘක්ෂලතා
- ▶ භූ විෂමතා ලක්ෂණ

සංස්කෘතික ලක්ෂණ

ජනාවාස
ප්‍රවාහන මාර්ග
භෝග වගාවන්

භූමිය මත දකින ස්වභාවික ලක්ෂණ

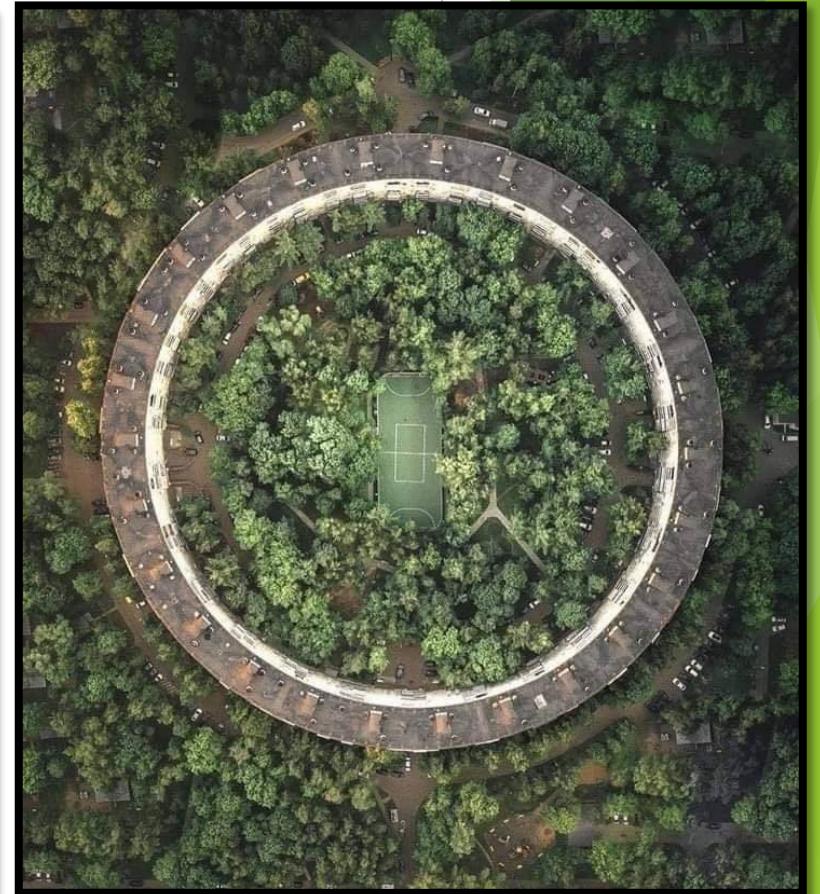
මිනිසාගේ මැදිහත් වීමෙන් නිර්මාණය කරන ලද ලක්ෂණ

මහාමාර්ග

ටෝකියෝ අසල අධිවේගී මාර්ග පද්ධතියේ
හුවමාරුවක් (Highway Interchange)

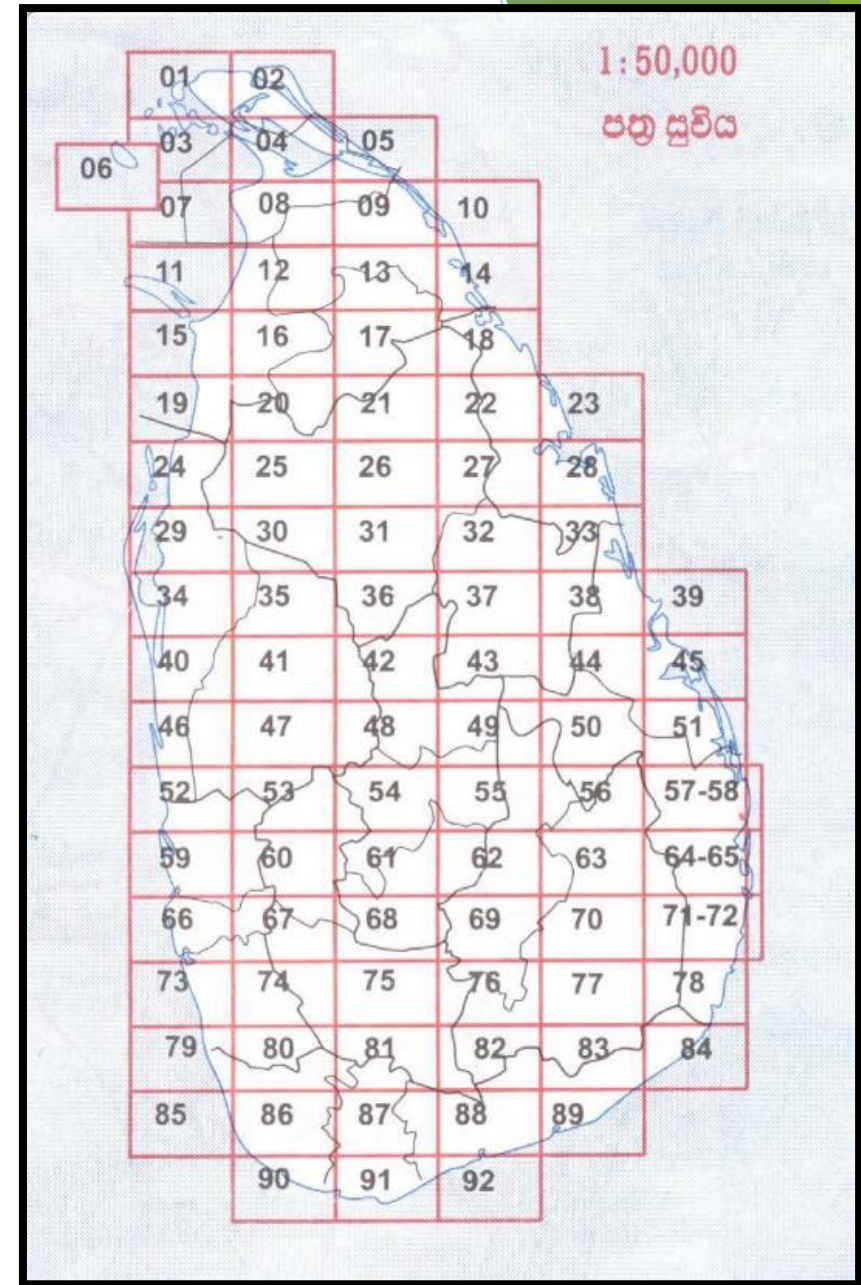

නිවාස සංකීර්ණයක්

භූ ලක්ෂණ පිරියම් කොටසක්.

ශ්‍රී ලංකාවේ භූ ලක්ෂණ දැක්වීමට 1 :50,000
පරිමාණයෙන් සිතියම් පත්‍ර 92 කට බෙදා ඇත.

1. භෞතික ලක්ෂණ

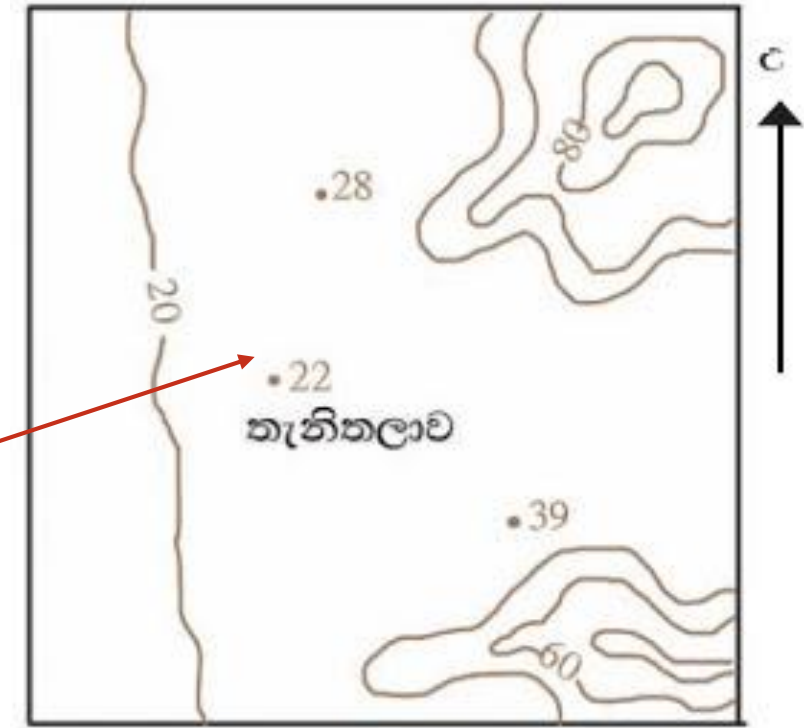
◦

- ▶ තැනිතලා
- ▶ උස් බිම්
- ▶ ගංගා නිම්නය
- ▶ ප්‍රධාන ගංගාව
- ▶ අතු ගංගාව
- ▶ දූපත
- ▶ තුඩුව
- ▶ මුහුදු බොක්ක

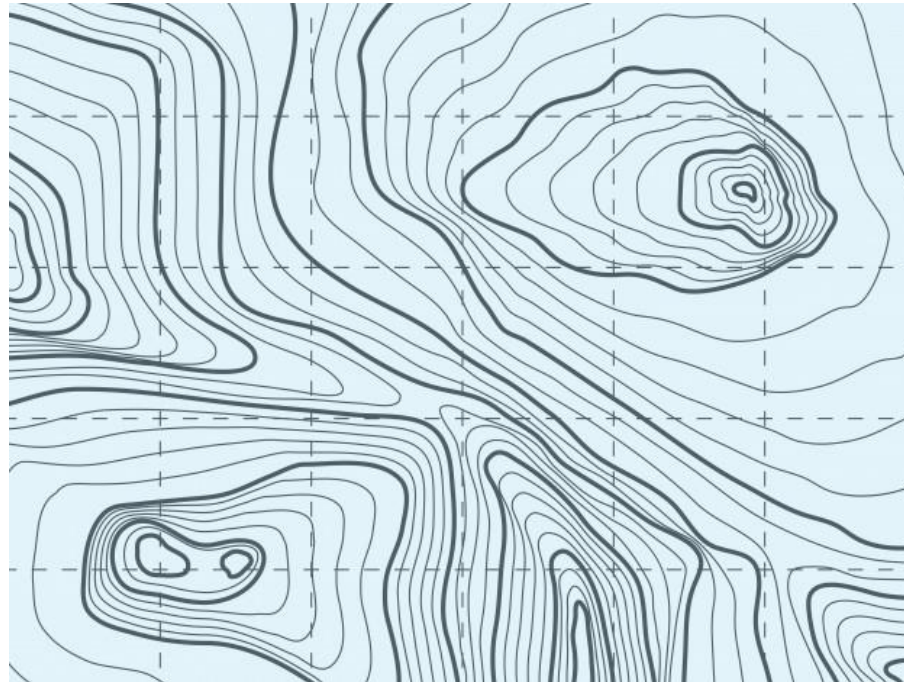
1.තැනිතලාව

- සමෝච්ච රේඛා දෙකක් අතර පරතරය විශාල වීම / සමෝච්ච රේඛා කිහිපයකට පමණක් සීමා වීම මගින් තැනිතලා බිමක් හඳුනාගත හැකිය.
- මෙම ප්‍රදේශවල තැනින් තැන දක්වා ඇති ස්ථානීය උස / තැන් උස ආධාරයෙන් තැනින් තැන වෙනස්වන උස දැන ගත හැකිය.

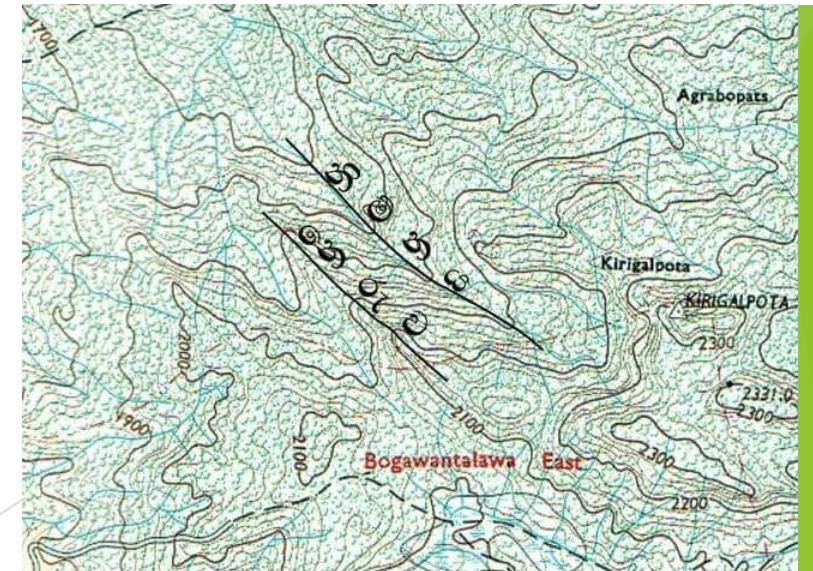
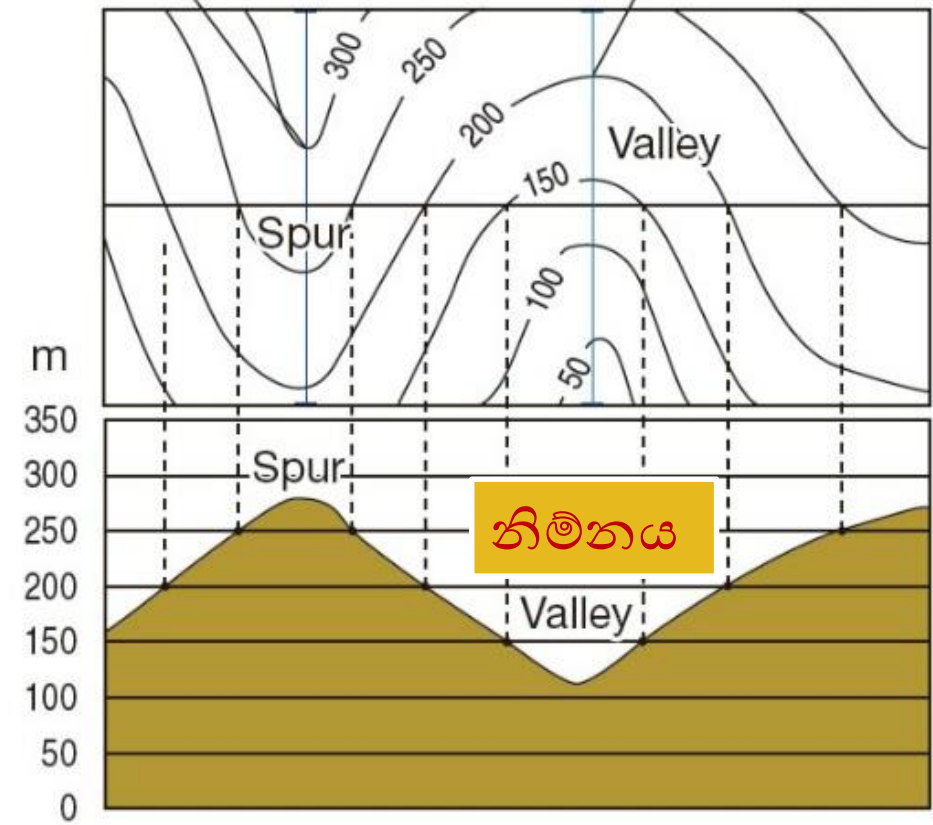
3. උස් බිම

- ▶ ප්‍රදේශයක ඇති උසින් වැඩි බිමක් උස් බිමක් වේ.
- ▶ සමෝච්ච රේඛා බහුලව මෙන්ම ආසන්නව ද විහිදී ඇත.
- ▶ කඳු , සානු , තේරු වැනි ලක්ෂණ දැකගත හැකිය.

3. ගංගා නිම්නය

- ▶ උස් බිම දෙසට සමෝච්ච රේඛා විහිදී තිබීමෙන් නිම්නය හඳුනා ගත හැකිය.
- ▶ ප්‍රධාන ගංගා හා අතු ගංගා එම නිම්න ඔස්සේ ගලා බසියි.

4. ප්‍රධාන ගංගාව

- කඳුකර ප්‍රදේශයකින් පටන් ගෙන කිසියම් ප්‍රදේශයක් හරහා සාගරයකට හෝ විලකට ගලා බසින විශාල ජල ධාරාව ප්‍රධාන ගංගාව ලෙස හැඳින්වේ.

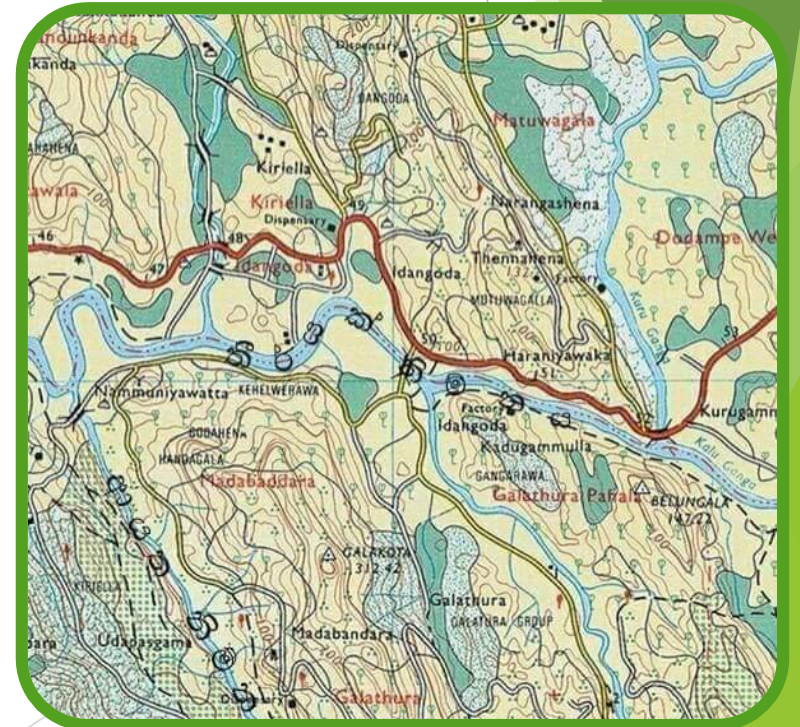
5. අතු ගංගා

- ▶ ප්‍රධාන ගංගාවට ජලය සපයන කුඩා දිය දහරා අතු ගංගා වේ.

අතු ගංගා

ප්‍රධාන ගංගාව

6 . දූපත්

- සෑම දිශාවකින්ම ජලයෙන් වට වූ ගොඩබිමයි.
- ඩෙල්ෆ් , කයිට්ස් , නාගදීපය ,

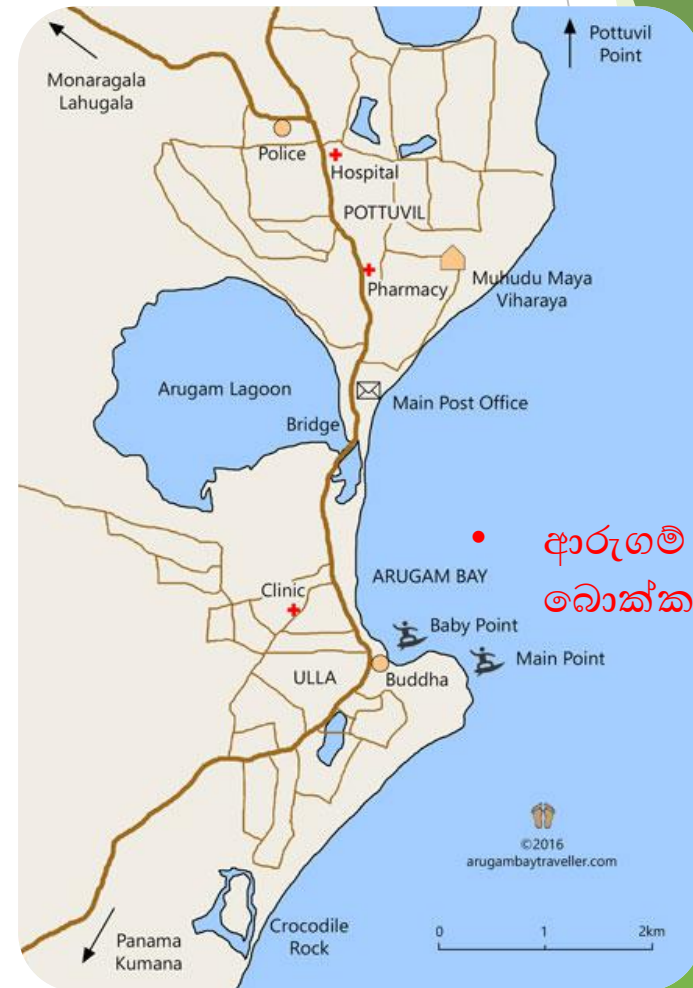

9.2 සිතියම - වෙරළ ලක්ෂණ

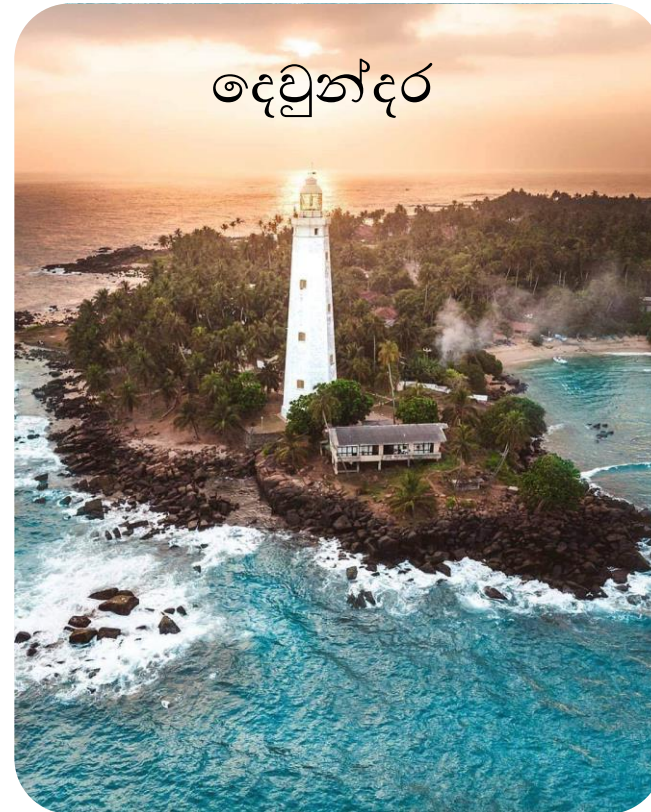
7.බොකු

- පුළුල් විවරයකින් සාගරය හා සම්බන්ධ වී ඇති ගොඩබිමට කාවැද්දුණු මුහුදු කොටසයි.
- කොඩිඩියාර් / වැලිගම / ආරුගම් බොක්ක

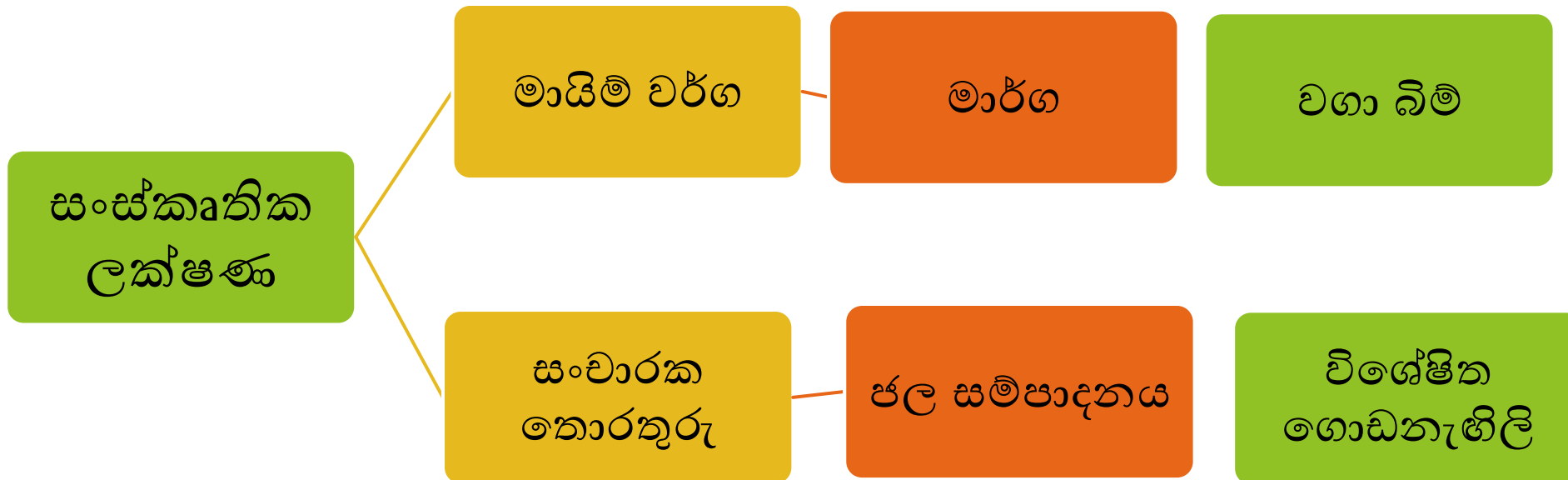
8 . තුඩු

- වෙරළ තීරයේ සාගරය දෙසට නෙරා ගිය පටු ගොඩබිම් කොටස වේ.
- දෙවුන්දර තුඩුව / ජේදුරු තුඩුව / සංගමන්කන්ද තුඩුව

සංස්කෘතික ලක්ෂණ හඳුනාගැනීම

- ❑ මිනිසා විසින් භූමිය පරිහරණය කර ඇති ආකාරය සහ එහි නිර්මාණය වී ඇති ලක්ෂණ සංස්කෘතික ලක්ෂණ ලෙස හැඳින්විය හැකිය.
- ❑ භූමිය මත නිර්මාණය වී ඇති මිනිස් කටයුතුවල ව්‍යාප්තිය විවිධ සංකේත හා වර්ණ මගින් හඳුනාගත හැකිය.

සම්මත සලකුණු

මායිම

	සලකුණ
	දිස්ත්‍රික්කය
	උප දිසාපති කොට්ඨාසය
	ග්‍රා. සේ. නි. කොට්ඨාසය
	නගර සභා සීමා
	රක්ෂිත වන / අභයභූමි

සංචාරක තොරතුරු

	තානායම / හෝටලය
	පරිභ්‍රාමක ස්ථාන

වෙනත් ලක්ෂණ

	ඉදිකළ ප්‍රදේශ
	නොඩනැගිල්ල
	විශේෂ නොඩනැගිල්ල
	නැලේ / උපනැලේ කාර්යාලය
	පොලීසිය / උසාවිය
	බෞද්ධ / හින්දු සිද්ධස්ථානය
	ක්‍රිස්තියානි / මුස්ලිම් පල්ලිය
	ප්‍රදීපාගාරය හෝ පහන් කණුව
	සංචාරක සංචලාව
	පාසල / රෝහල

මංමාර්ග

	ප්‍රධාන මාර්ගය (එ)
	ප්‍රධාන මාර්ගය (බී)
	ඉදිකරන ප්‍රධාන මාර්ග
	සෙසු මාර්ග
	සිව් රිය කරන්න පාර (කුරු පාර)
	අඩුපාර
	බිම් මග
	මණින් මගන යන තොටුපල
	දිගමංකඩ
	පාලම / මෝස්තර
	අඩුපාලම

දුම්රිය මාර්ග

	පුරුල් ඒකීය මාර්ගය
	පුරුල් ද්විතීය මාර්ගය
	පටු මාර්ගය
	බිම් මග
	පාලම
	දුම්රිය මග හරහා ආරක්ෂිත පාර
	දුම්රිය මග හරහා අනාරක්ෂිත පාර
	කැණිත (ඉවුර)
	කැපුම
	දුම්රියපොළ/දුම්රිය නැවතුම
	පාලම උඩින් පාර/පාලම යටින් පාර

සලකුණ දිස්ත්‍රික්ක උප දිසාපති හා ග්‍රාමසේවක කොට්ඨාසයන්හි නම් රකෙත් පෙන්වා ඇත

මෙලක්ෂණයක ආරක්ෂක පිදුරුකලාගල සිට මී 200 000 දකුණින් සහ මී 200 000 ඔස්සිරිනි මිටි (ජාල) අභයභූමි අවසාන අංක තුන දක්වා නැත

වෘක්ෂලතාවන්

	වි
	කේ
	රහස්
	පොල්
	වෙනත් වැවිලි / මෙවත්ත
	වතු/බිම් / කොළාලාන
	ලදුකැළු / වනාන්තර
	කැණිම් / හේත

ජලවහනය

	වැව / පාර අක්ෂරිත ලද වැව
	වාරිමාර්ගය (වාරි ඇළ)
	දියවල / වෙල්ල

භූ විෂමතාව

	මූලික සමෝච්ච රේඛාව
	අතර මැදි සමෝච්ච රේඛාව
	අතිරේක සමෝච්ච රේඛාව
	සම තැලුරු රේඛාව
	ත්‍රිකෝණාකාර උස / ස්ථානීය උස
	තල්වල / තල
	වැලි තලාව හෝ වෙරළ

7.9 රූපය

1:50 000 භූ ලක්ෂණ සිතියමක සම්මත සලකුණු දක්වන සටහන

ශ්‍රී ලංකා මැනම් දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමතයකි

මායිම් වර්ග

- ▶ 1 : 50,000 භූ ලක්ෂණ සිතියම්වල සියලුම පරිපාලන මායිම් රතු වර්ණයෙන් හා විවිධ සංකේතවලින් දක්වා ඇත.
- ▶ මෙම මායිම් සිතියමේ දක්නට ලැබුණ ද භූමිය තුළ විද්‍යාමාන නොවේ.
- ▶ පරිපාලන මායිම් වෙන් කරන සීමා බොහෝ දුරට ගංගා ,කඳුවැටි වැනි භෞතික ලක්ෂණ පදනම් කරගෙන ඇත.

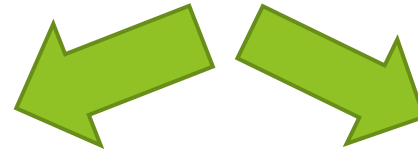
මාර්ග - අධිවේගී මාර්ග

E 01

+-+--+-+--+	පලාත
+++++	දිස්ත්‍රික්කය
-----	උප දිසාපති කොට්ඨාසය
-----	ග්‍රා. සේ. නි. කොට්ඨාසය
-----	නගර සභා සීමා
.....	රක්ෂිත වන / අභයභූමි

මාර්ග

□ මංමාවත් / දුම්රිය මාර්ග යන ශීර්ෂ යටතේ සංකේත මගින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

මංමාවත්

	ප්‍රධාන මාර්ගය (ඒ)
	ප්‍රධාන මාර්ගය (බී)
	ඉදිකරන ප්‍රධාන මාර්ග
	සෙසු මාර්ග
	ජීප් රිය කරන්න පාර (ගුරු පාර)
	අඩිපාර
	බිම් ගෙය
	මගීන් ගෙන යන තොටුපල
	දියමංකඩ
	පාලම / බෝක්කුව
	අඩිපාලම

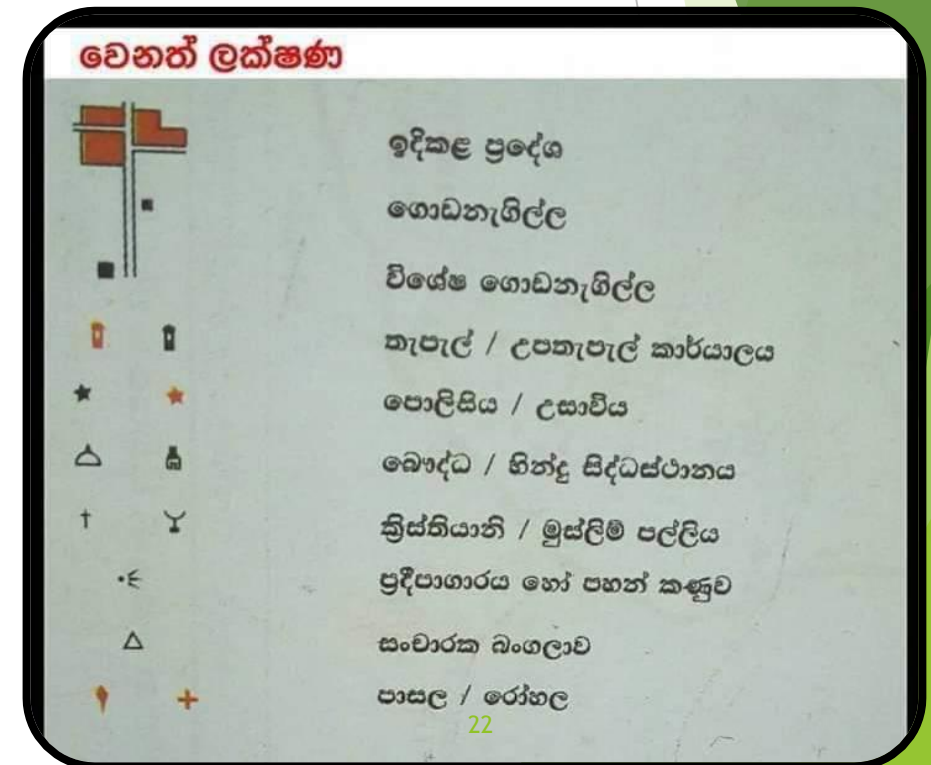
දුම්රිය මාර්ග

	පුළුල් ඒකීය මාර්ගය
	පුළුල් ද්විතීය මාර්ගය
	පටු මාර්ගය
	බිම් ගෙය
	පාලම
	දුම්රිය මග හරහා ආරක්ෂිත පාර
	දුම්රිය මග හරහා අනාරක්ෂිත පාර
	කණ්ඩිය (ඉවුර)
	කැපුම
	දුම්රියපොළ/දුම්රිය නැවතුම
	පාලම උඩින් පාර/පාලම යටින් පාර

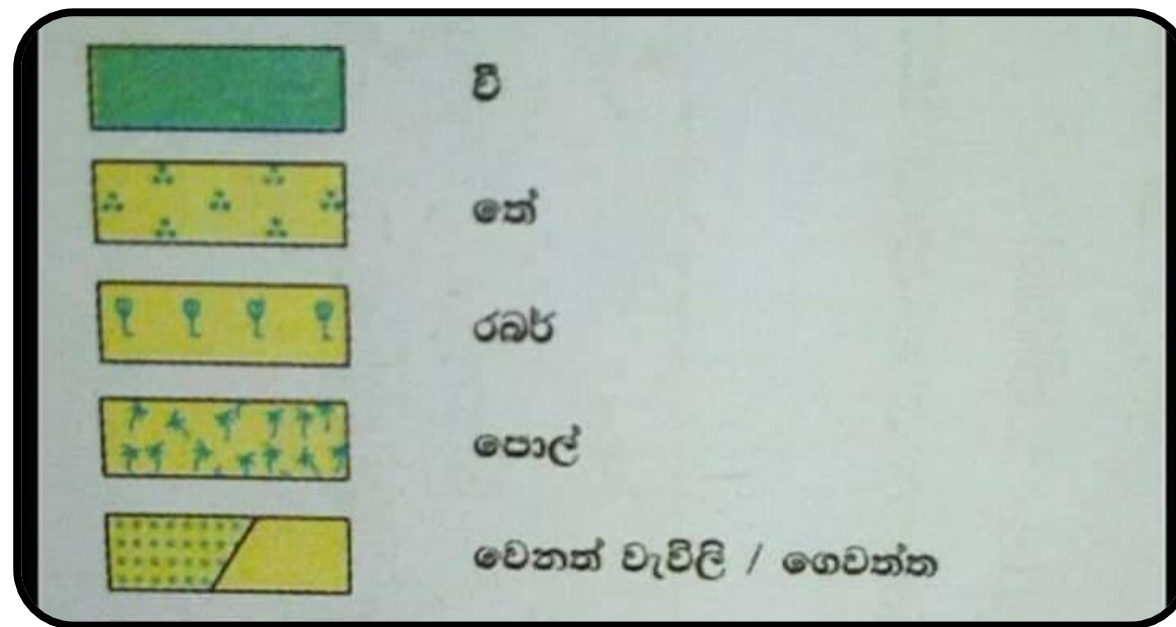
විශේෂ ගොඩනැගිලි

- ✓ ස්ථිර ගොඩනැගිලි - කුඩා කළු කොටුවකින්
- ✓ විශේෂ ගොඩනැගිලි - තරමක් විශාල කොටුවකින් / නම ද ලියා ඇත.
- ✓ ඉදිකරන බිම් - ලා රතු පැහැයෙන්
- ✓ පොදු සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන , ආගමික සිද්ධස්ථාන

වගා බිම්

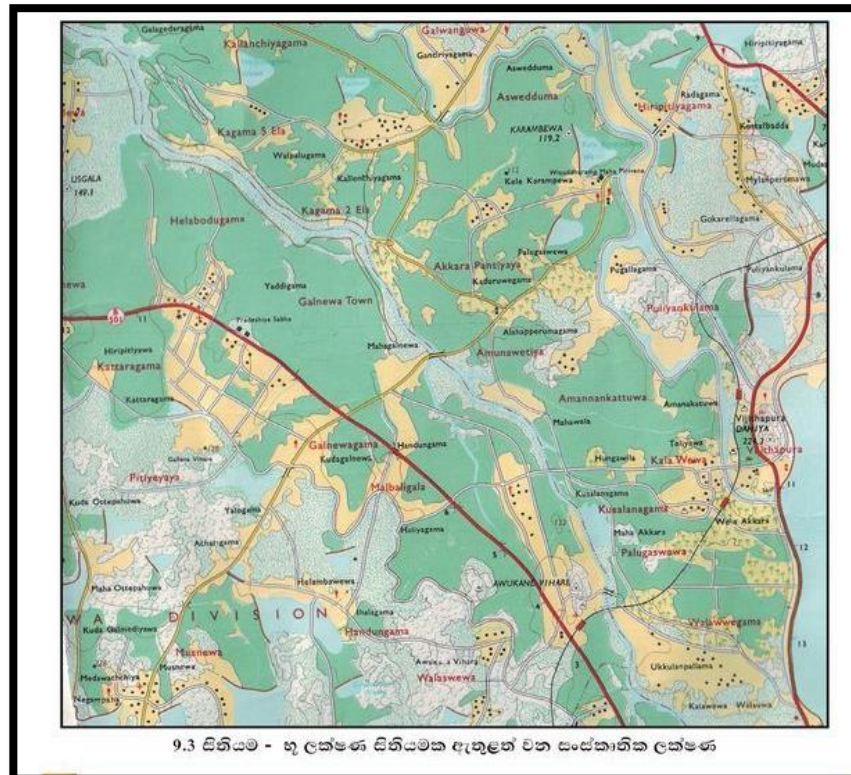
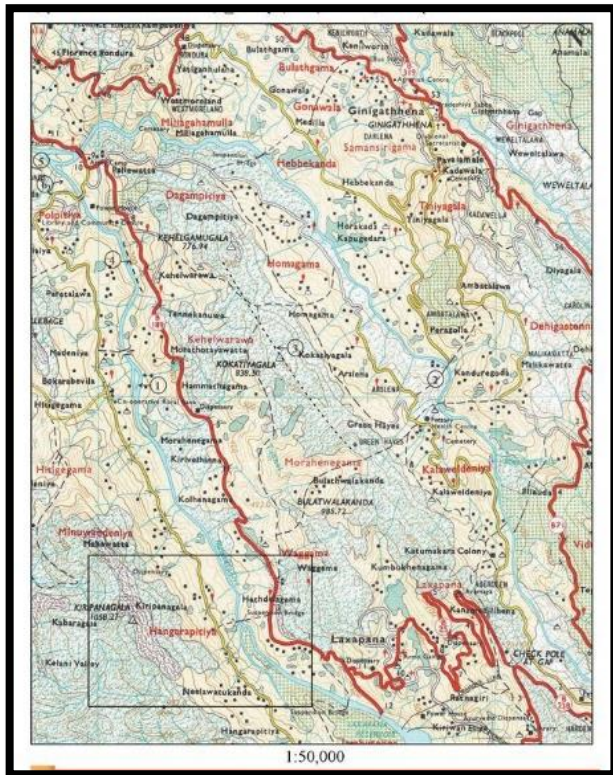
- ✓ ගෙවතු වගා - කහ පැහැය
- ✓ වී වගාව - කොළ පැහැය
- ✓ තේ / රබර් / පොල් - කහ පැහැය මත කොළ පැහැ සංකේත

භෞතික හා සංස්කෘතික ලක්ෂණ අතර ඇති සම්බන්ධතාවය

1. භූ විෂමතාවය - මාර්ග රටාව

- ❑ තැනිතලා ප්‍රදේශයක සෘජු මාර්ග රටාවක් හඳුනාගත හැකිය.
- ❑ කඳුකර ප්‍රදේශවල වංගු සහිත මාර්ග රටාවක් හඳුනාගත හැකිය. බොහෝ විට ගංගා නිම්න ආශ්‍රිතව විහි දී ඇත.

2 හූ විෂමතාවය - කෘෂි හෝග ව්‍යාප්තිය

- ▶ පහත් තැනිතලා ප්‍රදේශවල , ගංගා නිම්න ආශ්‍රිතව - පුළුල්ව විහිදුණු වී වගාව
- ▶ කඳුකර ප්‍රදේශවල ගංගා නිම්න ආශ්‍රිතව පටු දිගටි වී වගාව / හෙල්මළු වී වගාව
- ▶ තේ වගාව
- ▶ මධ්‍යම උසකින් යුතු කඳු බෑවුම්වල - රබර් වගාව
- ▶ වෙරළබඩ ප්‍රදේශවල පොල් වගාව
- ▶ වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවල - ලඳු කැලෑ / හේන්වගාව

වෙරළබඩ ප්‍රදේශ

කඳුකර ප්‍රදේශ

1:50,000

Hinduma 2.6 km

150

80° 20'

Pitabeddara 2.0 km

155

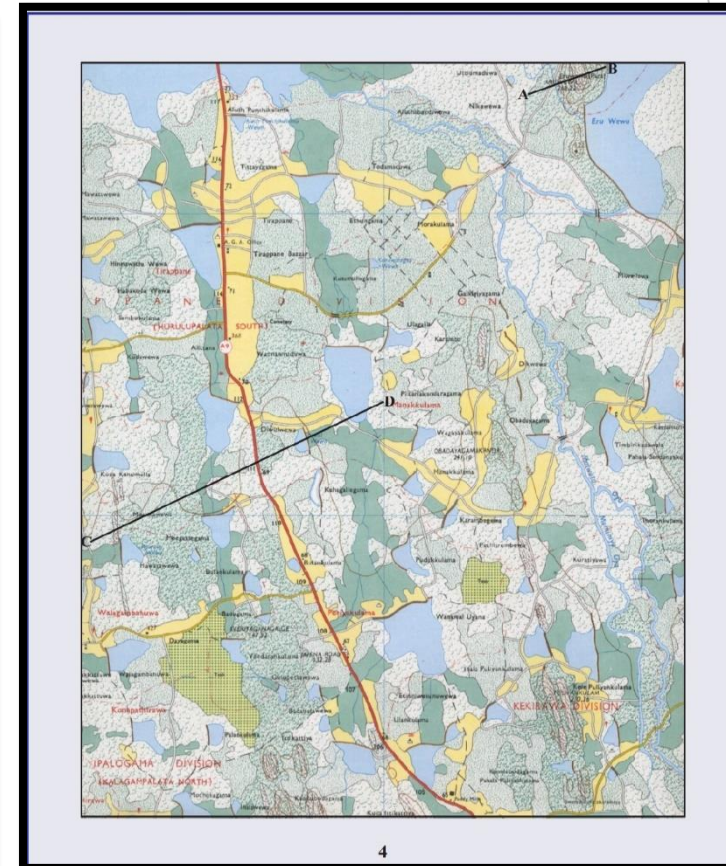
3 හූ විෂමතාවය - ජනාවාස ව්‍යාප්තිය

- ▶ තැනිතලා ප්‍රදේශවල - පුළුල්ව පැතිරුණු ජනාවාස
- ▶ මාර්ග හා පටු බිම් තීරු දිගේ - රේඛීය ජනාවාස
- ▶ මංසන්ධි - පොකුරු ජනාවාස
- ▶ කඳුකර ප්‍රදේශවල - විසිරුණු ජනාවාස
- ▶ මිනිසාගේ ජීවන රටාව අනුව ද
  - ▶ වැව් ආශ්‍රිත- වැව් ගම්මාන
  - ▶ වෙරළාශ්‍රිත - දිවර ගම්මාන
  - ▶ වතු ආශ්‍රිතව - වතු ගම්මාන
- මීට අමතරව ග්‍රාමීය ජනාවාස / නාගරික ජනාවාස ලෙස ද වෙන් වී තිබේ.
- උප තැපැල් කාර්යාල , අප්‍රධාන මාර්ග ,කරත්ත පාර , අධිපාර යනාදිය මගින් ග්‍රාමීය ජනාවාස හඳුනාගත හැකිය.

- ▶ නගරයක රෝහල් , ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල ,උසාවි ,පොලීසි දෙකට ලැබේ.
- ▶ ප්‍රධාන මාර්ග ගණනාවක් ඒකරාශී වී ඇත.
- ▶ සමහර ස්ථානවල දුම්රිය මාර්ග ද දක්නට ලැබේ.
- ▶ මෙවැනි ප්‍රදේශ ඉදිකළ ප්‍රදේශ ලෙස රෝස පාට වර්ණයෙන් දක්වා තිබේ.

වැව් ගම්මාන

ඉදිකළ ප්‍රදේශ

ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයක ජනාවාස

කඳුකර ප්‍රදේශයක ජනාවාස

